

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.) określa mechanizm negocjacji w sprawie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców na forum Komisji Trójstronnej do Spraw Społeczno-Gospodarczych, jak też, po ustaleniu wskaźników przez Komisję Trójstronną bądź przez Radę Ministrów, na płaszczyźnie przedsiębiorstwa.

Projekt ustawy o uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw stanowi realizację działań zawartych w Pakiecie Działań Antykryzysowych, jak też spełnienie postulatów wielokrotnie zgłaszanych przez partnerów społecznych.

Organizacje związków zawodowych postulowały wprowadzenie do negocjacji płacowych pełnej suwerenności podmiotów dialogu społecznego, tzn. wyłącznie organizacji związkowych i pracodawców, bez udziału strony rządowej. Związki zawodowe podnosiły, że negocjacje płacowe nie powinny być determinowane centralnie ustalonymi wskaźnikami, a poszukiwanie kompromisu w negocjacjach w sprawie wzrostu wynagrodzeń na szczeblu przedsiębiorstwa powinno być oparte jedynie na możliwościach i sytuacji finansowej każdego z przedsiębiorców.

Po uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców wysokość przyrostu wynagrodzeń ustalą strony uprawnione do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy, tzn. zakładowe organizacje związkowe i pracodawca.

W ustawie o uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw zostały także dokonane zmiany w ustawach:

- z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych,
- z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej,
- z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego,

- z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy,

w których odwoływano się do przepisów uchylanej ustawy.

W projekcie ustawy został zawarty przepis przejściowy (art. 6).

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2008 r. został ustalony wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2009 r. na poziomie 8,0 %. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, jeżeli przedsiębiorstwo państwowe przekroczyło wskaźniki przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ustalone przez Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych lub Radę Ministrów, w trybie określonym w ustawie z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw, co spowodowało pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, organ założycielski może:

- a) odwołać dyrektora (art. 37a),
- b) rozwiązać ze skutkiem natychmiastowym umowę o zarządzanie przedsiębiorstwem (art. 45c).

W związku z faktem, iż do dnia 31 grudnia 2010 r. będzie można stwierdzić, czy przedsiębiorstwo państwowe przekroczyło ustalony przez Radę Ministrów wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ustalony na 2009 r., zasadne jest umieszczenie w projekcie ustawy przepisu przejściowego.

Termin wejścia w życie przepisów projektowanej ustawy został określony na dzień 1 stycznia 2010 r. z uwagi na określenie przez Radę Ministrów rozporządzeniem z dnia 20 listopada 2008 r. (Dz. U. Nr 213, poz. 1339) wskaźników przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia u przedsiębiorców na 2009 r.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Podmioty objęte projektowaną ustawą

Regulacje zawarte w projekcie ustawy będą bezpośrednio dotyczyć przedsiębiorców i organizacji związkowych działających u danego pracodawcy.

II. Informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych

Projekt ustawy w dniu 13 sierpnia 2009 r. został przekazany następującym partnerom społecznym:

1) organizacje pracodawców:

1. Business Centre Club – Związek Pracodawców,
2. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
3. Konfederacja Pracodawców Polskich,
4. Związek Rzemiosła Polskiego.

Ad 1 i ad 2.

Business Centre Club – Związek Pracodawców i Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan nie przekazali opinii o przesłanym do konsultacji projekcie ustawy.

Ad 3.

W opinii Konfederacji Pracodawców Polskich prace nad opiniowanym projektem ustawy powinny zostać wstrzymane do momentu przedstawienia projektu ustawy znoszącej ograniczenia w wynagrodzeniach kadry zarządzającej w spółkach z większościovym udziałem Skarbu Państwa.

Ad 4.

Związek Rzemiosła Polskiego pozytywnie zaopiniował projekt ustawy.

2) organizacje samorządu gospodarczego – Krajowa Izba Gospodarcza

Krajowa Izba Gospodarcza nie przekazała opinii o przesłanym do konsultacji projekcie ustawy.

3) organizacje związkowe:

1. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,

2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,

3. Forum Związków Zawodowych.

Ad 1.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” nie przekazała opinii o przesłanym do konsultacji projekcie ustawy. Na posiedzeniu Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych, w dniu 3 września 2009 r., przedstawiciel NSZZ „Solidarność” przekazał, że stanowisko organizacji jest za uchynieniem przepisów ustawy negocjacyjnej; jednocześnie zgłosił potrzebę wprowadzenia w ustawie o rozwiązywaniu sporów zbiorowych dodatkowych przepisów zobowiązujących pracodawcę do corocznych negocjacji ze związkami zawodowymi w sprawie przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Ad 2.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zaopiniowało przedmiotowy projekt negatywnie, podnosząc, że skutki społeczno-gospodarcze uchynienia przepisów ustawy w brzmieniu zaproponowanym przez Ministerstwo Finansów będą znacznie szersze od zawartych w postulatach OPZZ i innych central związkowych. W ocenie OPZZ przedkładany projekt ustawy powinien określać procedurę negocjacyjną u poszczególnych przedsiębiorców, ponieważ brak regulacji w tym zakresie może doprowadzić do sytuacji, w której pracodawcy przestaną być ustawowo zobowiązani do negocjowania podwyżek, co w konsekwencji może spowodować znaczne utrudnienia w realizowaniu uprawnień pracowniczych. Powstanie swojego rodzaju luka prawna, która utrudni faktyczną realizację dokonywania wspólnych ustaleń między pracodawcą a stroną związkową. Stąd OPZZ proponuje wprowadzenie dodatkowych przepisów w ustawie o związkach zawodowych, które zobowiążą pracodawcę do corocznego ustalania przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, w terminie do końca lutego każdego roku. W przypadku braku możliwości zawarcia porozumienia, przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ustali pracodawca, w terminie do dnia 10 marca każdego roku, w drodze zarządzenia. Jednocześnie OPZZ proponuje pozostawienie w mocy obowiązującej przepisu art. 4a ustawy, odnoszącego się do samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, ze względu na toczące się postępowania w sprawach roszczeń pracowników tych zakładów.

Ad 3.

Forum Związków zawodowych zaopiniowało pozytywnie projekt ustawy.

Powyższe postulaty nie zostały uwzględnione, bowiem kształt projektu ustawy o uchyleniu ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw w pełni stanowi realizację działań zawartych w Pakiecie Działań Antykryzysowych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa.

III. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na wydatki i dochody sektora finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

IV. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja wpłynie na przedsiębiorców, którymi, w myśl przepisów ustawy, są podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność gospodarczą, w tym również jednostki organizacyjne działające na podstawie prawa bankowego, prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych oraz na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej, a także samodzielne zakłady opieki zdrowotnej, zatrudniające powyżej 50 osób.

Rezygnacja z trójstronnego modelu kształtowania wynagrodzeń u przedsiębiorców w projektowanej ustawie pozwala przedsiębiorcom na pełną swobodę w zakresie

kształtowania swojej polityki płacowej, bez określania terminów dokonywania podwyżek wynagrodzeń dla załóg oraz ich wysokości.

Uchylenie przepisów ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców nie będzie miało istotnego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny. Ustawa negocjacyjna jest aktem prawnym, na podstawie którego był określany maksymalny wskaźnik przyrostu wynagrodzeń u przedsiębiorców, który po pierwsze nigdy nie był traktowany jako wskaźnik maksymalny, po drugie nie był przestrzegany przez przedsiębiorców i związki zawodowe. Analiza 14 lat obowiązywania przepisów ustawy negocjacyjnej, od 1995 r. do 2008 r., wykazała, że wszystkie obowiązujące, maksymalne roczne wskaźniki przyrostu przeciętnego wynagrodzenia były przekroczone przez przedsiębiorców sektora publicznego, poza wskaźnikami ustalonymi na 2001 r. i 2002 r. Przez ustalanie obowiązujących wskaźników przyrostu przeciętnych wynagrodzeń w poszczególnych kwartałach danego roku ustawa praktycznie nie ograniczała wzrostu wynagrodzeń w przedsiębiorstwach. Zatem rezygnacja z odgórnego ustalania limitów wzrostu wynagrodzeń u przedsiębiorców nie będzie miała wpływu na politykę płacową w przedsiębiorstwach i tym samym na kształtowanie się płac w gospodarce narodowej. Spowoduje jedynie likwidację niepotrzebnego aktu prawnego.

Zgodnie z projektem ustawy negocjacje mają przebiegać na szczeblu danego przedsiębiorstwa.

Oprócz działania ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców w zakresie uregulowania procesów negocjowania płac, ustawa nakładała obowiązki informacyjne zarówno na płaszczyźnie krajowej (Komisja Trójstronna do Spraw Społeczno-Gospodarczych i Główny Urząd Statystyczny), jak i na płaszczyźnie przedsiębiorstwa. Uchylenie ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń jest równoznaczne z rezygnacją z informacji o kształtowaniu się przeciętnych wynagrodzeń opracowywanych zarówno przez Główny Urząd Statystyczny oraz organy właścicielskie i założycielskie, jak również rezygnacją z możliwości stosowania przez organy właścicielskie i założycielskie fakultatywnych sankcji w przypadku kształtowania przez przedsiębiorcę polityki płacowej, która spowoduje pogorszenie jego kondycji finansowej.

11_03zb